

ks. Leszek Poleszak SCJ

WSPÓLNOTA ZAKONNA W NAUCZANIU PAPIEŻA LEONA XIV

Wprowadzenie

Papież Leon XIV, wybrany na Stolicę Piotrową 8 maja 2025 r., w swoim nauczaniu obficie czerpie z doświadczeń własnej wspólnoty zakonnej z jakiej się wywodzi. Doświadczenie to umiejętnie łączy z wymiarem misyjnym swojej posługi pasterskiej oraz troską o Kościół powszechny. Już pierwsze sześć miesięcy tego pontyfikatu wskazują na głęboką miłość ojca świętego do życia konsekrowanego, z którym się w pełni identyfikuje. W swoim nauczaniu na temat wspólnot zakonnych wyraźnie kładzie on akcent na komunie z Bogiem, modlitwę, formację, synodalność, służbę oraz misję osób konsekrowanych. Celem tego artykułu jest wskazanie na zasadnicze elementy dotychczasowego nauczania papieskiego dotyczącego życia konsekrowanego oraz wyzwania praktyczne, jakie ojciec święty stawia przed tą formą naśladowania Jezusa Chrystusa.

1. Fundamenty teologiczne wspólnoty zakonnej

Doświadczenie zakonne papieża Leona XIV, jak również posługa misyjna, biskupia i posługa w Kurii Rzymskiej sprawiają, że posiada on szerokie doświadczenie radości i problemów wspólnot zakonnych. W ciągu pierwszego półroczu swego pontyfikatu nie unika okazji, by wypowiadać się na temat życia konsekrowanego. Analiza jego dotychczasowego nauczania pozwala wskazać na niektóre podstawy teologiczne wspólnoty zakonnej, które stanowią jej fundament.

1.1. Bóg ponad wszystko

Pierwszym i zasadniczym fundamentem osób konsekrowanych oraz wspólnoty zakonnej jest wiara w Boga, który powołuje do naśladowania swojego Jednorodzonego Syna, zgodnie z charyzmatem, jaki Duch Święty wznica we wspólnocie Kościoła. Dla osób konsekrowanych Bóg stanowi pełnię i sens ich życia. W homilii podczas Jubileuszu Życia Konsekrowanego Leon XIV stwierdził: „dla was, dla nas, Pan jest wszystkim. Jest nim na różne sposoby: jako Stwórca i źródło istnienia, jako miłość, która wzywa i stawia pytania, jako siła, która popycha i pobudza do dawania. Bez Niego nic nie istnieje, nic nie ma sensu (...). W tym wzglądzie św. Augustyn opisuje obecność Boga w swoim życiu za pomocą pięknych obrazów. Mówi o świetle, które wykracza poza przestrzeń, o głosie nieprzysłuchanym przez czas, o smaku niezepsutym przez łakomstwo, o głodzie, który nigdy nie zostaje ugaszony przez sytość, i konkluduje: «To właśnie kocham, kiedy kocham mojego Boga»¹. Są to słowa mistyka, ale są one również bardzo bliskie naszemu doświadczeniu, wyrażając potrzebę nieskończoności, która zamieszkuje serce każdego mężczyzny i każdej kobiety na tym świecie. Właśnie dlatego Kościół powierza wam zadanie, abyście – ogalając się ze wszystkiego – byli żywymi świadkami prymatu Boga w waszym życiu, pomagając również, na ile to możliwe, braciom i siostram, których spotykacie, w pielęgnowaniu tej przyjaźni”².

Niezbędnym warunkiem wypełnienia powołania konsekrowanego jest zakorzenienie w Jezusie Chrystusie. Pozwala ono osobom konsekrowanym owocnie wypełniać powierzoną im misję, przyczyniając się jednocześnie do przebudzenia świata. Owocem zjednoczenia z Jezusem jest jedność członków wspólnoty zakonnej.

¹ Św. Augustyn, *Wyznania*, 10,6.8. Wydanie polskie: Św. Augustyn, *Wyznania*, tł. Z. Kubiak, Kraków 2007, s. 283.

² Leon XIV, *Jubileusz Życia Konsekrowanego. Homilia*, Rzym 09.10.2025 r., <https://www.vatican.va/content/leo-xiv/pl/homilies/2025/document-s/20251009-jubileo-vita-consacrata.html> (odczyt z dn. 25.11.2025 r.).

Jedność ta winna się łączyć z „powrotem do serca”, do źródeł danej rodziny zakonnej, aby odkryć jej początki, impuls założycielski otrzymany w darze od Boga, który prowadzi do odnowienia życia duchowego i pełniejszego daru z siebie dla innych. „To właśnie w życiu wewnętrznym, pielęgnowanym na modlitwie i w komunii z Bogiem, zakorzeniają się najlepsze owoce dobra według porządku miłości, w pełnym promowaniu wyjątkowości każdego człowieka, w docenianiu własnego charyzmatu i w uniwersalnym otwarciu na miłość”³.

1.2. Głoszenie chwały Boga

Celem każdej wspólnoty zakonnej jest chwała Boża. Osoby konsekrowane są powołane, by świadczyć swym życiem przede wszystkim o radości życia dla Boga i zjednoczenia z Nim. W przemówieniu do członków Federacji Klasztorów Augustyńskich Włoch Leon XIV stwierdza: „(...) chciałbym poruszyć kilka aspektów waszej obecności i waszej misji kontemplacji, misji bycia kontemplacyjnymi w dzisiejszym Kościele. Pierwszym z nich jest życie i świadczenie radości zjednoczenia z Bogiem. Św. Augustyn pozostawił nam bardzo piękne strony na ten temat. W *Wyznaniach* mówi o radości udzielanej tym, którzy służą Panu z czystej miłości (por. 10,22.32) i konkluduje: «To jest szczęście, cieszyć się Tobą, Tobą, z powodu Ciebie, i poza tym nie ma innego» (tamże). Pełna radość dla człowieka, a zwłaszcza dla chrześcijanina, polega na komunii z Panem, na tej intymności z Niebiańskim Oblubieńcem, której wy, z powołania, poświęćcie całe swoje życie. Jak wiemy, było to również wielkim pragnieniem świętego biskupa z Hippony: marzeniem, z którego musiał zrezygnować ze względu na obowiązki duszpasterskie. Pierwszym wezwaniem, które kierują do was, jest zatem, abyście z niepodzielną miłością poświęcili się temu powołaniu, z entuzjazmem przyjmując życie klasztorne: liturgię, wspólną

³ Leon XIV, *Przemówienie do osób życia konsekrowanego*, Rzym 10.10.2025 r., „L'Osservatore Romano” (wyd. polskie) 10 (2025), s. 57.

i osobistą modlitwę, adorację, medytację Słowa Bożego, wzajemną pomoc w życiu wspólnotowym. To da wam pokój i pocieszenie, a tym, którzy pukają do drzwi waszych klasztorów, przesłanie nadziei bardziej wymowne niż tysiąc słów⁴.

Powołanie do życia konsekrowanego jest bezinteresownym darem Boga, który uprzedza człowieka z darem swojej miłości i wybierając go do szczególnej swojej służby zaprasza, by odpowiedział na ten dar w duchu wiary i wspańiałomyślniej miłości. Dla Leona XIV pozytywna odpowiedź na dar powołania i złożenie profesji zakonnej „oznacza powierzenie siebie jak dzieci w ramiona Ojca”⁵. Śluby zakonne czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, które są darem Boga, stanowią jednocześnie użyteczny środek „do otrzymania obfitszych owoców łaski chrztu”⁶, by doprowadzić osobę konsekrowaną do pełni rozwoju duchowego i świętości⁷.

1.3. Połani, by dawać świadectwo o wieczności

Leon XIV w swoim nauczaniu wielokrotnie wskazuje na konieczność świadectwa wspólnot zakonnych, wskazując zwłaszcza na eschatologiczny wymiar życia konsekrowanego. Specyfiką tego wymiaru powołania osób konsekrowanych jest konieczność zaangażowania się w świat z jednoczesnym dążeniem do wieczności. W swojej homilii z okazji Jubileuszu Życia Konsekrowanego stwierdza: „Jest to zaproszenie dla was, abyście rozszerzyli «proszenie», «szukanie» i «kołatanie» modlitwy i życia na horyzont wieczności,

⁴ Leon XIV, *Discorso alle partecipanti all'assemblea federale ordinaria della Federazione Monasteri Agostiniani d'Italia*, Rzym 13.09.2025 r., <https://www.vatican.va/content/leo-xiv/it/speeches/2025/november/documents/20251113-monasteri-agostiniani.html> (odczyt z dn. 24.11.2025 r.), (tłum. własne).

⁵ Leon XIV, *Jubileusz Życia Konsekrowanego. Homilia, dz. cyt.*

⁶ II Sobór Watykański, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, Rzym 1964 (dalej: LG), 44.

⁷ Por. Leon XIV, *Jubileusz Życia Konsekrowanego. Homilia, dz. cyt.*

który wykracza poza realia tego świata, aby skierować je ku niedzieli bez zmięch, w której «cała ludzkość wejdzie w (...) odpoczynek [Boga]» (*Mszal Rzymski*, wyd. włoskie, Prefacja na niedzielę zwykle X). Sobór Watykański II powierza wam w tym względzie szczególne zadanie, mówiąc, że osoby konsekrowane są w szczególny sposób powołane do bycia świadkami «dóbr niebieskich»⁸9.

Wzywając osoby konsekrowane do świadectwa miłości wobec ludzi i świata papież zachęca, by w duchu Ewangelii zachowały prostotę serca, której można się uczyć z wewnętrznej i serdecznej zażyłości z Chrystusem oraz w bezpośrednich relacjach braterskich. To prowadzi do radości w Duchu Świętym, który odkrywa przed człowiekiem to, co jest zakryte przed mądrymi i przebiegłymi (por. Łk 10,21)¹⁰.

1.4. Świadectwo miłości wobec ludzi i świata

Świadectwo miłości jest podstawowym znakiem profetycznym wspólnot konsekrowanych i naśladowaniem pierwszej wspólnoty chrześcijańskiej. Czerpiąc obficie z tekstów św. Augustyna, Leon XIV zachęca do wiernego trwania w miłości i dzielenia się z nią z innymi. Pierwszym sposobem dzielenia się miłością jest modlitwa. „Doktor łaski – naucza papież – mówił: «Niech Pan pozwoli wam z miłością przestrzegać tych zasad, jako zakochanych w duchowym pięknie (por. Syr 44,6) i emanujących ze swojego świętego współżycia dobrym zapachem Chrystusa (por. 2 Kor 2,15)»» (*Reguła*, 8,1). Aby rozprzestrzeniać na świecie dobrą woń Boga, starajcie się więc kochać się szczerą miłością, jak siostry, i nosić w sercu, w ukryciu, każdego mężczyznę i każdą kobietę tego świata, aby przedstawiać ich Ojcu w swoich modlitwach. Bez rozgłosu, okazujcie sobie wzajemną troskę i uwagę i bądźcie wzorem troski o wszystkich, wszędzie tam,

⁸ LG 44.

⁹ Leon XIV, *Jubileusz Życia Konsekrowanego. Homilia*, dz. cyt.

¹⁰ Por. Leon XIV, *Jubileusz Życia Konsekrowanego. Homilia*, dz. cyt.

gdzie jest to potrzebne i gdzie pozwalają na to okoliczności. W społeczeństwie tak bardzo nastawionym na zewnętrzną powierzchowność, w którym dla zdobycia sceny i oklasków nie waha się czasem naruszać szacunku dla osób i uczuć, niech wasz przykład cichej i ukrytej miłości pomoże na nowo odkryć wartość codziennej i dyskretnej miłości, skupionej na istocie wzajemnej miłości i wolnej od niewoli pozorów”¹¹.

Papież Leon XIV zwraca uwagę, że wspólnota zakonna ze swojej natury posiada wartość profetyczną. Zamieszkanie razem, wspólna modlitwa i dzieła apostołskie są dla osób konsekrowanych fundamentem służby Kościołowi i światu. Podkreśla także wymiar charyzmatu poszczególnych rodzin zakonnych, który odzwierciedla życie danej wspólnoty. W liście do kapituły generalnej Zakonu Karmelitów stwierdza: „(...) wasze wspólne życie modlitewne stanowi fundament waszej służby Kościołowi i światu. Ta więź musi pozostać żywą rzeczywistością, kształtując każdy aspekt waszej posługi. Zakorzeniając się w cichej modlitwie i wzajemnej trosce, pielęgnujecie ciszę, która pozwala wam rozpoznawać znaki czasu, szczególnie z perspektywy ubogich, i odpowiadać na nie cichą stałością miłości”¹².

Wymiar profetyczny może się w pełni urzeczywistnić jedynie wówczas, kiedy wspólnota będzie usilnie troszczyć się o jedność. Ten warunek jedności czyni wspólnotę prawdziwie misyjną i prawdziwie ewangeliczną, ponieważ źródłem tej jedności jest Duch Święty. „Wszystko sprawia jeden i ten sam Duch, udzielając każdemu tak, jak Chce” (1 Kor 12,11). Rozwijając ten temat papież stwierdza z naciskiem: „Niech jedność będzie nieodzownym celem waszych

¹¹ Leon XIV, *Discorso alle partecipanti all'assemblea federale ordinaria della Federazione Monasteri Agostiniani d'Italia*, dz. cyt., (tł. własne).

¹² Leon XIV, *List do Ojca Míceála O'Neill, O.Carm Przeora Generalnego Zakonu Braci Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel*, Rzym 05.08.2025 r., <https://karmelici.pl/aktualnosci/list-papieza-leona-xiv-do-kapituły-generalnej-karmelitow,431> (odczyt z dn. 24.11.2025 r.); por. Leon XIV, *Adhortacja apostołska o miłości do ubogich Dilexi te*, Rzym 2025 (dalej: DT), 51.60.

wysiłków, ale nie tylko: niech będzie także kryterium oceny waszego działania i wspólnej pracy, ponieważ to, co jednoczy, pochodzi od Niego, a to, co dzieli, nie może od Niego pochodzić. Także w tym kontekście przychodzi nam z pomocą św. Augustyn, który, komentując cud Pięćdziesiątnicy, zauważa: «Jak niegdyś różne języki, którymi człowiek mógł mówić, były znakiem obecności Ducha Świętego, tak dziś umiłowanie jedności (...) jest znakiem Jego obecności» (*Sermo* 269, 3). I następnie dodaje: «Tak bowiem jak ludzie duchowi radują się jednością, tak ludzie cielesni nieustannie szukają sporów» (tamże). Pyta więc: «Jaka siła jest większa od pobożności, jeśli nie miłość do jedności?» i konkluduje: «Otrzymacie Ducha Świętego, gdy pozwolicie, aby wasze serce przylgnęło do jedności przez szczerą miłość» (tamże)¹³.

Dla Leona XIV zakonna wspólnota ma być miejscem, gdzie miłość Chrystusa staje się realna przez dzielenie z ubogimi i słabszymi. Miłość do ubogich nie powinna być jednak postrzegana jedynie w perspektywie dobroczynności, ale stanowi ona oznakę wierności Ewangelii i wyraz jedności z Chrystusem, który utożsamia się z najmniejszymi¹⁴.

Świadectwo wspólnot zakonnych wyraża się również w duchu służby. Przejawia się on w trosce o osoby najuboższe, a także w trosce o stworzenie. Promowanie braterstwa oraz przezwyższanie ubóstwa wraz z podkreśleniem godności osoby ludzkiej należą – zdaniem ojca świętego – do kluczowych punktów zaangażowania osób konsekrowanych. Zwracając się do zakonników Leon XIV naucza – „Są to obszary służby, którymi przez wieki życie konse-

¹³ Leon XIV, *Msza święta na rozpoczęcie kapituły generalnej Zakonu Świętego Augustyna. Homilia*, Rzym 01.09.2025 r., <https://www.vatican.va/content/leon-xiv/pl/homilies/2025/documents/20250901-messa-sant-agostino.html> (odczyt z dn. 24.11.2025 r.).

¹⁴ Por. DT 5.100. „Nie znajdujemy się w perspektywie dobroczynności, lecz Objawienia: kontakt z tymi, którzy nie mają władzy i wielkości, jest fundamentalnym sposobem spotkania z Panem dziejów. W ubogich On ma nam wciąż coś do powiedzenia”. DT 5.

krowane zawsze wykazywało szczególne zainteresowanie i troskę, a wobec których wasze codzienne, ukryte działanie świadczy do dziś o szczególnej uwadze. Kontynuujcie to dzieło: bycia strażnikami i promotorami tej wielkiej tradycji, dla dobra braci!”¹⁵.

1.5. Otwarcie na znaki czasu i świadczenie o prymacie Boga

Ojciec święty przypomina zakonnikom, by w życiu wspólnym kłaść nacisk na wsłuchiwanie się w głos każdego członka wspólnoty, którego celem ma być pełnienie woli Bożej z jednoczesnym otwarciem się na znaki czasu wyrażone w Magisterium Kościoła. Każda z osób konsekrowanych i każda wspólnota będzie mogła dzięki temu przypominać światu o prymacie chwały Bożej w życiu chrześcijańskim¹⁶.

2. Wskazania praktyczne

2.1. Niektóre niebezpieczeństwa i wyzwania

Papież przestrzega wspólnoty zakonne przed niebezpieczeństwem autoreferencyjności. Wyzwania, jakie pojawiają się przed życiem konsekrowanym, zmuszają niekiedy do podejmowania trudnych decyzji, przed którymi nie należy jednak uciekać. Problem ten dotyka również delikatnej dziedziny formacji¹⁷. Powinna ona obejmo-

¹⁵ Leon XIV, *Przemówienie do osób życia konsekrowanego*, dz. cyt., s. 57.

¹⁶ Leon XIV, *Przemówienie do kapituł generalnych Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych oraz Zakonu Najświętszej Trójcy od Wykupu Niewolników (Trynitarzy)*, Rzym 20.06.2025 r., <https://www.zyciezakonne.pl/dokumenty/kosciol/leon-xiv/homilie-i-przemowienia/2025-06-20-rzym-leon-xiv-przemowienie-do-kapitul-generalnych-zakonu-braci-mniejszych-konwentualnych-oraz-zakonu-najswietszej-trojcy-od-wykupu-niewolnikow-trynitarzy-158206/> (odczyt z dn. 26.11.2025 r.).

¹⁷ Por. Leon XIV, *Discurso alle partecipanti all'assemblea federale ordinaria della Federazione Monasteri Agostiniani d'Italia*, dz. cyt.

wać nie tylko aspekty duchowe i teologiczne, ale także kompetencje społeczne: towarzyszenie, komunikację, rozeznanie, umiejętność rozwiązywania konfliktów. Formacja winna zmierzać zarówno do wychowania serca, jak też do współodpowiedzialności¹⁸.

2.2. Konieczność dialogu

Leon XIV zwraca również uwagę na wymiar synodalny wspólnot zakonnych. Według niego polega ona na szczerej rozmowie, w czasie której w duchu wiary i miłości, w poszanowaniu dla nauki Kościoła, otwiera się wzajemnie na prawdę, cnotę oraz dobra duchowe zawarte w dziedzictwie wiary chrześcijańskiej. Tak rozumiana synodalność przyczynia się do ciągłej odnowy Ciała Chrystusa poprzez wzajemne relacje, podejmowane metody działania, wymianę międzynarodową i międzykulturową, ubogacając jednocześnie poszczególne instytuty takimi wartościami jak słuchanie, uczestnictwo, dzielenie się opiniami i umiejętnościami oraz wspólnym poszukiwaniem dróg zgodnie z głosem Ducha Świętości¹⁹. Szcze-

¹⁸ „Proszę pasterzy, osoby życia konsekrowanego, świeckich, osoby odpowiedzialne za instytucje, nauczycieli i uczniów: bądźcie sługami świata wychowania, choreografami nadziei, nieustrudzonymi poszukiwaczami mądrości, wiarygodnymi twórcami przejawów piękna. Mniej etykiet, więcej historii; mniej bezowocnych przeciwstawień, więcej harmonii w Duchu. Wtedy nasza konstelacja nie tylko będzie świecić, ale także będzie wskazywać kierunek: ku prawdzie, która wyzwala (por. J 8,32), ku braterstwu, które umacnia sprawiedliwość (por. Mt 23,8), ku nadziei, która nie zawodzi (por. Rz 5,5)”. Leon XIV, List apostolski z okazji LX rocznicy deklaracji soborowej „*Gravissimum educationis*” *Kreślić nowe mapy nadziei*, Rzym 2025, 11.3.

¹⁹ Por. Leon XIV, *Przemówienie do osób życia konsekrowanego*, dz. cyt., s. 57-58. „Kościół prosi was dzisiaj, abyście byli szczególnymi świadkami w różnych wymiarach waszego życia, przede wszystkim idąc w komunii z całą wielką rodziną Bożą, uznając ją za Matkę i Nauczycielkę, dzieląc się w niej radością waszego powołania, a także, tam gdzie to konieczne, przewyżczając podziały, przebacząc doznane krzywdy, prosząc o przebaczenie za zamknięcie się w sobie wynikające z autoreferencyjności. Pracujcie nad tym, aby z dnia na dzień stawać się coraz bardziej «ekspertami synodalności», aby być jej prorokami w służbie

gólną rolę w tym względzie mają przełożeni. Ich funkcja służebna prowadzi do wzrostu współodpowiedzialności członków wspólnoty, stając się narzędziem wzajemnej jedności. Pozwala to uniknąć błędów narzucania osobistej wizji wspólnoty i ułatwia wzajemną służbę wspólnej misji wynikającej z charyzmatu²⁰.

Osoby konsekrowane, dzięki życiu wiary i zakorzenieniu w Chrystusie, wnoszą w serca ludzi współczesnych świadectwo nadziei i miłości, stają się krzewicielami zgody przez własne słowa i przykład życia, świadczą o możliwości pojednania i życia w jedności. Odpowiadają w ten sposób na głęboką potrzebę nadziei i pokoju, kryjącą się w sercach kobiet i mężczyzn czasów im współczesnych²¹. Będąc świadkami dialogu i wzajemnego pojednania, stają się budowniczymi mostów i propagatorami kultury spotkania, ucząc – dzięki wierze – rozpoznawać w każdym człowieku jedynie święte i cudowne oblicze Chrystusa²².

Wnioski

Papież Leon XIV z wielką miłością zachęca osoby i wspólnoty konsekrowane do zachowania wierności własnemu powołaniu. Ich świadectwo wiernego oddania się i służby Bogu stanowi nieocenioną pomoc dla innych członków Kościoła i dla świata, który potrzebuje usłyszeć o Bogu – Miłości. Przywołując słowa św. Pawła VI wzywa osoby Bogu poświęcone: „Bądźcie rzeczywiście ubodzy, cisi,

ludu Bożego”. Leon XIV, *Przemówienie do osób życia konsekrowanego*, dz. cyt., s. 58.

²⁰ Por. Leon XIV, *Przemówienie do kapituł generalnych Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych oraz Zakonu Najświętszej Trójcy od Wykupu Niewolników (Trynitarzy)*, dz. cyt.

²¹ Por. Leon XIV, *Discorso alle partecipanti all'assemblea federale ordinaria della Federazione Monasteri Agostiniani d'Italia*, dz. cyt.

²² Por. Leon XIV, *Przemówienie do osób życia konsekrowanego*, dz. cyt., s. 57.

spragnieni świętości, miłosierni, czystego serca, tacy wreszcie, przez jakich świat pozna pokój Boży”²³.

Papieskie nauczanie dotyczące wspólnot życia konsekrowanego jest pełne nadziei i zawierzenia Bogu. Źródłem tej nadziei jest ufność w nieustanną troskę Tego, który stoi u fundamentów powołania osób konsekrowanych. Nadzieja utkwiona w Chrystusie, pozwala przezwyciężać z pogodą ducha napotymane trudności, podejmować odważne decyzje i pisać „wielką historię” życia konsekrowanego²⁴ w przyszłości, do której prowadzi Duch Święty.

Bibliografia

Leon XIV, Adhortacja apostolska o miłości do ubogich *Dilexi te*, Rzym 2025.

Leon XIV, *Discorso alle partecipanti all'assemblea federale ordinaria della Federazione Monasteri Agostiniani d'Italia*, Rzym 13.09.2025 r., <https://www.vatican.va/content/leo-xiv/it/speeches/2025/november/documents/20251113-monasteri-agostiniani.html> (odczyt z dn. 24.11.2025 r.).

Leon XIV, *Jubileusz Życia Konsekrowanego. Homilia*, Rzym 09.10.2025 r., <https://www.vatican.va/content/leo-xiv/pl/homilies/2025/documents/20251009-giubileo-vita-consacrata.html> (odczyt z dn. 25.11.2025 r.).

Leon XIV, List apostolski z okazji LX rocznicy deklaracji soborowej „*Gravissimum educationis*” *Kreślić nowe mapy nadziei*, Rzym 2025.

Leon XIV, *List do Ojca Miceála O'Neillá, O.Carm Przeora Generalnego Zakonu Braci Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel*, Rzym 05.08.2025 r., <https://karmelici.pl/aktualnosci/list-papieża-leona-xiv-do-kapituły-generalnej-karmelitów,431> (odczyt z dn. 24.11.2025 r.).

Leon XIV, *Msza święta na rozpoczęcie kapituły generalnej Zakonu Świętego Augustyna. Homilia*, Rzym 01.09.2025 r., <https://www.vatican.va/content/>

²³ Św. Paweł VI, Adhortacja apostolska *Evangelica testificatio*, Rzym 1971, 54; tł. polskie: Św. Paweł VI, *Charyzmat życia zakonnego. Przemówienia i dokumenty*, wyb. i oprac. A. Żuchowski, T. Sułowska, Poznań-Warszawa 1974, s. 258; Leon XIV, *Jubileusz Życia Konsekrowanego. Homilia*, dz. cyt.

²⁴ Por. Leon XIV, *Przemówienie do osób życia konsekrowanego*, dz. cyt., s. 58.

leo-xiv/pl/homilies/2025/documents/20250901-messa-sant-agostino.html (odczyt z dn. 24.11.2025 r.).

Leon XIV, *Przemówienie do kapituł generalnych Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych oraz Zakonu Najświętszej Trójcy od Wykupu Niewolników (Trynitarzy)*, Rzym 20.06.2025 r., <https://www.zyciezakonne.pl/dokumenty/kosciol/leon-xiv/homilie-i-przemowienia/2025-06-20-rzym-leon-xiv-przemowienie-do-kapitul-generalnych-zakonu-braci-mniejszych-konwentualnych-oraz-zakonu-najswietszej-trójcy-od-wykupu-niewolnikow-trynitarzy-158206/> (odczyt z dn. 26.11.2025 r.).

Leon XIV, *Przemówienie do osób życia konsekrowanego*, Rzym 10.10.2025 r., „L'Osservatore Romano” (wyd. polskie) 10 (2025), s. 56-58.

II Sobór Watykański, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, Rzym 1964.

Św. Augustyn, *Wyznania*, tł. Z. Kubiak, Kraków 2007.

Św. Paweł VI, Adhortacja apostołska *Evangelica testificatio*, Rzym 1971; tł. polskie: Św. Paweł VI, *Charyzmat życia zakonnego. Przemówienia i dokumenty*, wyb. i oprac. A. Żuchowski, T. Sułowska, Poznań-Warszawa 1974.

Ks. Leszek Poleszak – sercanin, doktor teologii, wykładowca Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów w Stadnikach, członek Polskiego Stowarzyszenia Teologów Duchowości.

W pracy naukowej zajmuje się teologią Najświętszego Serca Jezusowego oraz duchowością.

ORCID: 0000-0001-5408-0809, <https://www.lpoleszak.sercanie.pl/>